

قربانیا، فروریسم

در

حقوق بیروالملل

تألیف

مرتضی قهرمانی منامن

دانشجوی دکتری حقوق بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی قم

www.didad.ir

مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی

تهران - ۱۳۹۶

فهرست اختصاری مطالب

بخش اول مفهوم تروریسم

بخش دوم مفهوم قربانیان تروریسم

بخش سوم زنان قربانی تروریسم

بخش چهارم کودکان قربانی تروریسم

بخش پنجم پناهجویان و آوارگان قربانی تروریسم

بخش ششم بررسی حقوقی اعطای پناهندگی به تروریست‌ها

بخش هفتم بررسی وضعیت قربانیان تروریسم در پرتو نقض حقوق بشر و حقوق

بشر دوستانه داعش

بخش هشتم تحلیل حقوقی وضعیت قربانیان تروریسم در استراتژی جهانی

مبارزه با تروریسم سازمان ملل

بخش نهم حفاظت از قربانیان تروریسم در فرایند مبارزه جهانی با تروریسم

بخش دهم عدالت برای قربانیان تروریسم

بخش یازدهم حمایت از حقوق بشر قربانیان تروریسم

بخش دوازدهم حمایت از قربانیان تروریسم در حقوق داخلی ایران

بخش سیزدهم روند تکامل حقوق قربانیان تروریسم در اروپا

بخش چهاردهم حمایت از قربانیان تروریسم در حقوق کیفری کشورها

بخش پانزدهم سابقه سازمان ملل متحد در دفاع از قربانیان تروریسم

بخش شانزدهم ترور دانشمندان مصداق جنایت علیه بشریت، و صلاحیت دیوان
کیفری بین‌المللی

بخش هفدهم قربانیان بیوتروریسم در پرتو تاریخ

بخش هجدهم جایگاه بیمه تروریسم در حقوق بین‌الملل: رویکردی در حمایت از
قربانیان تروریسم

بخش نوزدهم هم‌زیستی خطرناک رسانه و تروریسم و تأثیر آن بر قربانیان
تروریسم

بخش بیستم نحوه تأسیس و فعالیت سازمان مدافع حقوق قربانیان تروریسم

فهرست تفصیلی مطالب

دیباچه

یادداشت نویسنده

بخش اول مفهوم تروریسم

ورود به بحث

۱- تعریف واژه ترور

۲- تعریف واژه تروریسم

۳- تعریف تروریسم در اسناد بین‌المللی

۴- تعریف تروریسم در اسناد سازمان ملل متحد

۵- تعریف تروریسم در برخی اسناد دیگر

۶- تعریف تروریسم در حقوق داخلی کشورها:

۶-۱- واژه تروریسم در حقوق داخلی ایران

۶-۲- تعریف تروریسم در حقوق داخلی آلمان

۶-۳- تعریف تروریسم در حقوق داخلی انگلستان

۶-۴- تعریف تروریسم در حقوق داخلی فرانسه

۶-۵- تعریف تروریسم در حقوق داخلی آمریکا

۶-۶- تعریف تروریسم در حقوق داخلی چین

۶-۷- تعریف تروریسم در حقوق داخلی روسیه

۷- عناصر مشترک در تعریف تروریسم بر اساس حقوق داخلی کشورها

۷-۱- خشونت‌بار بودن

۷-۲- شهروندان به عنوان قربانی تروریسم

۳-۷- قصد ایجاد رعب و وحشت

۴-۷- سازمان‌یافتگی

۸- تعریف نهایی تروریسم

۹- برخی دلایل ظهور تروریسم

۱۰- آثار جانی و اقتصادی تروریسم

۱۱- نتیجه‌گیری

بخش دوم مفهوم قربانیان تروریسم

ورود به بحث

۱- تعریف قربانی و انواع آن

۲- رویکرد حقوق بین‌الملل نسبت به قربانیان

۳- قربانیان تروریسم

۴- انواع قربانیان تروریسم

۱-۴- قربانیان بالفعل

الف - قربانیان مستقیم (اصلی یا اولیه)

ب - قربانیان غیرمستقیم (فرعی یا ثانوی)

✓انواع قربانیان غیرمستقیم

۲-۴- قربانیان بالقوه

۵- قربانیان تروریسم در حقوق بین‌الملل

۱-۵- عدم وجود مفهوم جامع «قربانی تروریسم»

۶- تفاوت قربانیان تروریسم با دیگر قربانیان

۱-۶- بیگناهی محض

۲-۶- دشواری و طولانی بودن دسترسی به مسئولان اصلی جرم

۳-۶- هراس از تکرار حادثه

۴-۶- ایجاد هراس

۵-۶- تنوع جنسیت، سن و موقعیت متفاوت قربانیان تروریسم

۶-۶- سازمانیافتگی

۷- افزایش قربانیان غیرنظامی تروریسم و برنامه‌های مبارزه با تروریسم کنونی

۸- هنجارهای بین‌المللی مرتبط با قربانیان

۹- هنجارهای جهانی مختص قربانیان

- سازمان ملل متحد

۱۰- هنجارهای منطقه‌ای مختص قربانیان

۱۰-۱- اروپا، شورای اروپا و اتحادیه اروپا:

۱۰-۲- آمریکا؛ سازمان کشورهای آمریکایی (OAS)

۱۱- نتیجه

بخش سوم زنان قربانی تروریسم

ورود به بحث

۱- آسیبهای روانی وارده بر زنان قربانی تروریسم

۲- زنان در خدمت گروه‌های تروریستی و راهکار مقابله با اغفال آنها

۳- دلایل گرایش زنان به برخی گروه‌های تروریستی

۴- ایفای نقش فعال زنان قربانی تروریسم در مقابله با تروریسم

۴-۱- هماهنگی بین‌المللی

۴-۲- ضرورت اتخاذ رویکرد مشارکتی

۵- توانمندسازی زنان

۵-۱- توافق‌های بین‌المللی پیرامون برابری جنسیتی

۵-۱-۱- سازمان ملل

۵-۱-۱-۱- کنوانسیون رفع همه‌انواع تبعیض علیه زنان (CEDAW)

۵-۱-۱-۲- «برنامه عمل پکن برای اقدام» (Beijing Platform for Action)

۵-۱-۱-۳- قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل (۲۰۰۰)

۵-۱-۱-۴- قطعنامه ۱۸۲۰ شورای امنیت سازمان ملل متحد (۲۰۰۸)

۵-۱-۱-۵- قطعنامه ۱۸۸۸ در مورد حمایت از زنان و دختران از خشونت جنسی در

منازعات مسلحانه

۶-۱-۵- قطعنامه ۱۸۸۹ در مورد حمایت از زنان و دختران در موقعیت‌های پس از

جنگ

۲-۵- اروپا

۶- توانمندسازی زنان قربانی تروریسم

۷- زنان قربانی تروریسم، مروج صلح و پرهیز از خشونت

۷-۱- اشکال مشارکت زنان در فرایند ایجاد صلح و توانبخشی آسیب‌دیدگان

۱-۷-۱- پیش از بحران تروریسم

۲-۷-۱- در طول بحران تروریسم

۳-۷-۱- پس از بحران تروریسم

۸- نقش زنان قربانی تروریسم در نهادهای مدنی جهت تحقق برنامه‌های مبارزه با تروریسم

۹- بررسی موردی: زنان و دختران آسیب‌دیده از خشونت‌های جنسی منتج از تروریسم (زنان و دختران قربانی تروریسم) در عراق

۱-۹- چارچوب قانونی رسیدگی به وضعیت زنان مورد تجاوز قرار گرفته در بحران تروریسم در عراق

۲-۹- نگرش‌های مذهبی نسبت به زنان و دختران مورد خشونت جنسی قرار گرفته

بخش چهارم کودکان قربانی تروریسم

ورود به بحث

۱- کودکان قربانی و آسیب‌های روانی ناشی از حملات تروریستی

۲- آثار زیانبار مشاهدات حوادث خشونت‌بار بر سلامت روانی کودکان

۱-۲- آثار نمایش رسانه‌ای جنگ و تروریسم بر روان کودکان در آمریکا

۲-۲- تماشای حوادث تروریستی و جنگ چگونه بر کودکان تأثیر می‌گذارد؟

۳-۲- چه برنامه‌هایی برای کودکان هولناک‌تر تلقی می‌شود؟

۳- کودکان در خدمت گروه‌های تروریستی

۴- گرایش به خودکشی در کودکان قربانی تروریسم

۵- حملات تروریستی و جنایی که کودکان را هدف قرار می‌دهند

۶- کودکان پناهنده و آواره در اثر تروریسم

- ۱-۶- منشور آفریقایی حقوق و رفاه کودک ۱۹۹۰
- ۲-۶- کنوانسیون اتحادیه آفریقا برای حمایت و کمک به آوارگان داخلی در آفریقا ۲۰۰۹
- ۳-۶- منشور اجتماعی اروپا ۱۹۹۶
- ۷- عدالت برای کودکان در منازعات مسلحانه
  - ۱-۷- مفهوم عدالت برای کودکان
  - ۲-۷- خواست کودکان از عدالت
- ۸- جبران خسارت به کودکان قربانی تروریسم
- ۹- نتیجه‌گیری

بخش پنجم پناهجویان و آوارگان قربانی تروریسم

ورود به بحث

- ۱- آثار منطقی‌های آوارگان و پناهندگان و بیثباتی در بلندمدت
    - ۱-۱- همسایگان و پیامدهای مشترک
    - ۲-۱- تروریسم
    - ۳-۱- بحران سیاسی
    - ۴-۱- اختلال در نظام اقتصادی
    - ۵-۱- افزایش نارساییهای اجتماعی
    - ۶-۱- پناهجویان متأثر از تروریسم: بحرانی جهانی
  - ۲- نگرانی اجتماعی نسبت به پذیرش پناهجویان و آوارگان قربانی تروریسم
  - ۳- مسئولیت دولت‌ها در مقابل پناهجویان قربانی تروریسم
  - ۴- وظیفه حمایت در قبال جمعیت پناهجویان
  - ۵- تعیین مسئولیت جهت حفاظت از پناهجویان
  - ۶- قرائت تعیین وضعیت پناهندگی در کشور آلبانی
- نگاهی به قانون شماره ۸۴۳۲ سال ۱۹۹۸ دولت آلبانی در مورد اعطای پناهندگی
- ۷- صلیب سرخ جهانی و برخورد با موضوع تروریسم
  - ۸- اعتبار حقوقی تسهیل اعطای پناهندگی به تروریست‌ها در پرتو امور بشردوستانه

۹- دولت و مسئولیت حمایت مطابق با کنوانسیون ۱۹۵۱ مربوط به پناهندگان

بخش ششم بررسی حقوقی اعطای پناهندگی به تروریست‌ها

ورود به بحث

۱- اسناد حاوی ممنوعیت اعطای پناهندگی به تروریست‌ها

۱-۱- مجمع عمومی سازمان ملل متحد

۱-۲- شورای امنیت سازمان ملل متحد

۱-۳- پیش‌نویس کنوانسیون جامع ملل متحد برای مقابله با تروریسم

۱-۴- اقدامات منطقه‌ای

۱-۵- اتحادیه اروپا

۱-۶- ماده ۱(و) کنوانسیون مربوط به امور پناهندگان ۱۹۵۱

۱-۶-۱- ماده ۱(و)(الف): جرایم بین‌المللی

۱-۶-۲- ماده ۱(و)(ب): جرم جدی غیرسیاسی

۱-۶-۳- ماده ۱(و)(ج): اقدامات مغایر با اهداف و اصول سازمان ملل

۲- اعضای گروه‌های تروریستی

۳- اخراج پناهنده: ماده ۳۳(۲)

۴- جنبه تنبیهی محتوای استثناء

۵- موانع اخراج یا استرداد تروریست‌های پناهنده: بررسی محتوای کنوانسیون اروپایی حقوق

بشر (۱۱۱)

۵-۱- ماده ۲

۵-۲- ماده ۳

۵-۳- ماده ۵

۷-نگاهی به پرونده محسن عبدالخانی و حمید کریم‌نیا (۱۲۹)

۵-۴- ماده ۱۳

۶- اصل لزوم استرداد متهمان به جرایم تروریستی

۷- موارد استثناء بر اصل لزوم استرداد متهمان به جرایم تروریستی

۸- نتیجه

بخش هفتم بررسی وضعیت قربانیان تروریسم در پرتو نقض حقوق بشر و حقوق بشردوستانه داعش

ورود به بحث

۱- ظهور داعش

۲- نقض حقوق بشر و قوانین بشردوستانه از سوی داعش و وضعیت قربانیان

۳- ماهیت و ساختار داعش

۴- مسئولیت دولت

۵- پاسخ شورای امنیت در سرکوب داعش در راستای حمایت از قربانیان تروریسم

۶- تأثیر واکنش نظامی به داعش و وضعیت قربانیان تروریسم

۷- نقش شورای امنیت در صدور مجوز به استفاده از نیروی نظامی

۸- پیشنهادها

بخش هشتم تحلیل حقوقی وضعیت قربانیان تروریسم در استراتژی جهانی مبارزه با تروریسم سازمان ملل

ورود به بحث

۱- دسته‌بندی قربانیان تروریسم

۱-۱- قربانیان مستقیم (بی‌واسطه) تروریسم

۱-۲- قربانیان ثانوی تروریسم

۱-۳- قربانیان غیرمستقیم تروریسم

۱-۴- قربانیان بالقوه (آتی) تروریسم:

۲- وظیفه قانونی دولت‌ها در حفاظت از حق حیات

۳- مسئولیت دولت‌ها در قبال قربانیان تروریسم

۴- مسئولیت دولت‌ها در جبران خسارت به قربانیان تروریسم

۵- وظایف دولت‌ها جهت اعمال تحقیقات مستقل و بی‌طرفانه در حوادث تروریستی

۶- حق قربانیان تروریسم در تشکیل سازمان‌های نمایندگی

۷- پیشنهادات

بخش نهم حفاظت از قربانیان تروریسم در فرایند مبارزه جهانی با تروریسم

ورود به بحث

۱- لیست اسناد و مکانیسم بین‌المللی

۲- عدم شناسایی جایگاه قربانیان تروریسم

۱-۲- نبود تعریف مشترک از قربانی تروریسم

۲-۲- موقعیت قربانیان تروریسم بین‌المللی

۳-۲- چالش‌های مرتبط با اجرای قانون

۳- حقوق نابرابر

۱-۳- مشکل تفکیک‌سازی

۲-۳- نگرانی‌های وابسته به حاکمیت قانون

۴- سیاست بین‌المللی عدالت

۵- اهمیت قربانیان تروریسم در برنامه واکنش جمعی به امنیت

۱-۵- حق شناسایی

۲-۵- حق کسب عدالت

۶- نتیجه

بخش دهم عدالت برای قربانیان تروریسم

ورود به بحث

۱- سابقه اعمال عدالت برای قربانیان تروریسم

۲- نیاز قربانیان تروریسم کمی بعد از حادثه

۳- نیاز کوتاه‌مدت قربانیان تروریسم بعد از حادثه

۴- نیازها و خواست بلندمدت قربانیان تروریسم

۵- خواست قربانیان پیش از تشکیل محاکمه تروریست‌ها

بخش یازدهم حمایت از حقوق بشر قربانیان تروریسم

ورود به بحث

۱- جنبه‌های اصلی حمایت از قربانیان اقدامات تروریستی: اقدامی فراتر از حمایت قربانیان
جرایم عمومی

۲- اهمیت وجود قوانین ملی حامی قربانیان اقدامات تروریستی

۳- عدالت ترمیمی در حوزه جرایم تروریستی

۳-۱- ضرورت حمایت از قربانیان تروریسم در راستای تحقق عدالت برای قربانیان

۳-۲- مبنای حقوقی ضرورت حمایت از قربانیان تروریسم

۳-۳- خلأ حقوقی اعمال عدالت برای قربانیان تروریسم

۳-۴- تقابل عدالت ترمیمی و تروریسم

۳-۵- دلایل پذیرش یا رد کارکرد عدالت ترمیمی در حوزه تروریسم

۳-۶- معایب عدالت ترمیمی در موضوع تروریسم در حقوق داخلی ایران

۳-۷- تجارب عدالت ترمیمی در حوزه تروریسم: ابعاد شخصی و اجتماعی

۳-۸- کاربرد مثبت از مفهوم عدالت در حوزه قربانیان

۴- مسئولیت دولت در پرداخت خسارت به قربانیان تروریسم

۵- رسیدگی به جرایم تروریستی و بررسی قوانین کیفری

۶- پیشنهادها و راهکارها

بخش دوازدهم حمایت از قربانیان تروریسم در حقوق داخلی ایران

ورود به بحث

۱- دولت مسئول اولیه حمایت از قربانیان تروریسم

۲- محتوای حمایتی تبصره ۱۸ لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ نسبت به قربانیان تروریسم

۳- آمار قربانیان تروریسم

بخش سیزدهم روند تکامل حقوق قربانیان تروریسم در اروپا

ورود به بحث

۱- قوانین بعد از ۱۱ سپتامبر و قربانیان

۲- پیشرفت اروپاییان در عرصه حمایت از قربانیان تروریسم

۲-۱- شورای اروپا

بخش چهاردهم حمایت از قربانیان تروریسم در حقوق کیفری کشورها

ورود به بحث

۱- مقابله با تروریسم و هنجارها و استانداردهای بینالمللی موجود در رابطه با قربانیان جرایم

۱-۱- منابع هنجاری ممنوعیت عمومی بینالمللی اقدامات تروریستی و الزام دولت‌ها به
جرمانگاری اینگونه اقدامات

۱-۲- معیارها و هنجارهای بینالمللی مرتبط با قربانیان جرایم

۱-۳- هنجارهای منطقه‌ای کمک و حمایت از قربانیان اقدامات تروریستی

۱-۴- راهبرد جهانی ضد تروریسم سازمان ملل متحد

۱-۵- واکنش عدالت کیفری و کمک گسترده به قربانیان تروریسم

۱-۶- ساختار متفاوت قوانین ملی در حمایت از قربانیان تروریسم

۲- شناسایی حقوق قربانیان اقدامات تروریستی در نظام عدالت کیفری ملی

۲-۱- شناسایی جایگاه قربانیان در نظام عدالت کیفری

۲-۱-۱- ملاحظات کلی

۲-۱-۲- رویه ملی و مقررات قانونی

کانادا

فرانسه

اسپانیا

انگلستان

آمریکا

۲-۲- دسترسی به عدالت برای قربانیان اقدامات تروریستی

۲-۲-۱- ملاحظات کلی

۲-۲-۲- رویه ملی و مقررات قانونی

کانادا

فرانسه

اسپانیا

انگلستان

آمریکا

۲-۳- حمایت در فرایند دادرسی‌های کیفری

۱-۲-۳- ملاحظات کلی

۲-۲-۳- رویه ملی و مقررات قانونی

کانادا

فرانسه

اسپانیا

انگلستان

آمریکا

۲-۴- جبران خسارت مؤثر

۱-۲-۴- ملاحظات کلی

۲-۲-۴- رویه ملی و مقررات قانونی

کانادا

فرانسه

اسپانیا

انگلستان

آمریکا

بخش پانزدهم سابقه سازمان ملل متحد در دفاع از قربانیان تروریسم

ورود به بحث

۱- آغاز توجه به قربانیان جرایم از جمله قربانیان تروریسم از دهه ۱۹۷۰ میلادی در سطح

سازمان ملل متحد

۲- تصویب «اعلامیه اصول اساسی عدالت برای قربانیان جرم و سوءاستفاده از قدرت» از

جانب مجمع عمومی (۱۸)

۳- نشریات دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد

۴- نشست بلندپایه شورای امنیت در سالگرد حادثه ۱۱ سپتامبر برای بزرگداشت قربانیان

تروریسم

- ۵- گرامیداشت قربانیان حادثه بمب‌گذاری تروریستی بغداد
- ۶- ارائه پیشنهاداتی پیرامون مقابله با تروریسم از جانب دبیرکل سازمان ملل متحد به مجمع عمومی
- ۷- تصویب قطعنامه ۱۵۶۶ سال ۲۰۰۴ از جانب شورای امنیت
- ۸- انتساب اولین گزارشگر ویژه مختص ارتقاء و حفاظت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی همگام با مقابله با تروریسم
- ۹- اجرای رسمی «برنامه جهانی مقابله با تروریسم سازمان ملل متحد»
- ۱۰- اولین نشست بین‌المللی در حمایت از قربانیان تروریسم
- ۱۱- اتخاذ قطعنامه ۱۶۸/۶۴ سازمان ملل متحد پیرامون حفاظت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی همگام با مقابله با تروریسم
- ۱۲- جلسه گفتگو و مباحثه پیرامون قربانیان تروریسم از طریق نمایش مستند حوادث تروریستی از جانب دبیرکل سازمان ملل
- ۱۳- کارگاه آموزشی سیراکاسا در مورد «اقدامات مؤثر نسبت به حمایت از قربانیان تروریسم»
- ۱۴- گزارش کارگروه شورای امنیت پیرو قطعنامه ۱۵۶۶ سال ۲۰۰۴ میلادی
- ۱۵- آموزش رسانه و ارتباطات کارگروه تحقق برنامه مقابله با تروریسم برای قربانیان تروریسم
- ۱۶- نشست دبیرکل با عنوان «مقابله بین‌المللی با تروریسم»
- ۱۷- ارائه دفترچه «واکنش عدالت کیفری به حمایت از قربانیان تروریسم»
- ۱۸- اعلام ۱۹ اوت به عنوان روز بین‌المللی یادبود و گرامیداشت قربانیان تروریسم (۲۳) قطعنامه ۱۷/۸: اعلام ۱۹ اوت به عنوان روز بین‌المللی یادبود و گرامیداشت قربانیان تروریسم
- ۱۹- نشست بلندپایه پیرامون حقوق قربانیان تروریسم
- ۲۰- گزارش گزارشگر ویژه پیرامون حفاظت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی همگام با مقابله با تروریسم، به عنوان «اصول جامع حفاظت از حقوق بشر قربانیان تروریسم»
- ۲۱- سومین بازنگری «برنامه مقابله جهانی با تروریسم» سازمان ملل
- ۲۲- کنفرانس ژنو پیرامون «توجه به وضعیت‌های مربوط به گسترش تروریسم»

- ۲۳- افتتاح پرتال حمایتی سازمان ملل متحد ویژه قربانیان تروریسم
- ۲۴- چهارمین بازنگری سازمان ملل متحد در مورد «استراتژی مقابله با تروریسم جهانی»
- ۲۵- نشست «اقدامات مؤثر برای حمایت از قربانیان تروریسم در چارچوب نظام عدالت کیفری»
- ۲۶- کنفرانس بین‌المللی سازمان ملل متحد پیرامون «حقوق بشر قربانیان تروریسم»

بخش شانزدهم ترور دانشمندان مصداق جنایت علیه بشریت، و صلاحیت دیوان

کیفری بین‌المللی

ورود به بحث

- ۱- تفاوت میان ترور و تروریسم
- ۲- مفهوم حقوقی ترور
- ۳- مفهوم سیاسی ترور
- ۴- ترور هدفمند
- ۵- تعریف حقوقی ترور هدفمند
- ۶- تفکیک ترور هدفمند از دیگر ترورها
- ۷- مفهوم جنایت بین‌المللی
- ۸- تروریسم به عنوان یک جنایت بین‌المللی
  - ۸-۱- تروریسم به عنوان نقض شدید حقوق بشر
  - ۸-۲- تروریسم به عنوان تهدید و اقدام علیه حاکمیت و دموکراسی کشورها
  - ۸-۳- تروریسم به عنوان نقض صلح و امنیت بین‌المللی
- ۹- جنایات بین‌المللی از نظر دیوان کیفری بین‌المللی
  - ۹-۱- تروریسم به عنوان نسل‌کشی
  - ۹-۲- تروریسم به عنوان جنایت جنگی
  - ۹-۳- تروریسم به عنوان جنایت علیه بشریت
- ۱۰- ارتکاب جرایم خاص منتهی به جنایات ضد بشری
- ۱۱- تقبیح ترور دانشمندان مبتنی بر آموزه‌های حقوق بشری

- ۱۲- تعریف تروریسم در اسناد بین‌المللی
- ۱۳- قطعنامه‌های سازمان ملل متحد در مورد تعریف تروریسم
- ۱۴- تعریف تروریسم در دیوان کیفری بین‌المللی
- ۱۵- صلاحیت دیوان کیفری بین‌المللی در مورد جرایم تروریستی
- ۱۶- مصادیق تروریسم در اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی
- ۱۷- ترور هدفمند دانشمندان به عنوان جنایت بین‌المللی
- ۱۸- قتل هدفمند دانشمندان؛ مصداق تروریسم
- ۱۹- ترور دانشمندان مصداق جنایت علیه بشریت
- ۲۰- نتیجه‌گیری
- ۲۱- پیشنهادات

بخش هفدهم قربانیان بیوتروریسم در پرتو تاریخ

ورود به بحث

- ۱- بهره‌گیری ابتدایی از جنگ بیولوژیک
- ۲- جنگ بیولوژیکی در قرن نوزدهم و بیستم
  - ۱-۲- جنگ جهانی اول
  - ۲-۲- جنگ جهانی دوم
  - ۳-۲- برنامه‌های جنگ بیولوژیکی بعد از جنگ جهانی دوم
- ۳- روند جرم‌انگاری بیوتروریسم در حقوق بین‌الملل
  - ۱-۳- کنوانسیون‌های لاهه و پروتکل ژنو ۱۹۲۵ مربوط به کنوانسیون لاهه
  - ۲-۳- کنوانسیون سلاح‌های بیولوژیکی (BWC) 1972
  - ۳-۳- قطعنامه ۱۵۴۰ (۲۰۰۴) شورای امنیت سازمان ملل متحد
  - ۴-۳- دیگر اسناد حقوقی بین‌المللی

بخش هجدهم جایگاه بیمه تروریسم در حقوق بین‌الملل: رویکردی در حمایت از

قربانیان تروریسم

ورود به بحث

- ۱- امکان‌سنجی بیمه تروریسم
- ۲- رویکرد جهانی به بیمه تروریسم
- ۳- بیمه تروریسم در حقوق بین‌الملل
- ۴- سرمایه‌گذاری بین‌المللی
- ۵- تبادل اطلاعات
- ۶- نتیجه‌گیری

بخش نوزدهم هم‌زیستی خطرناک رسانه و تروریسم و تأثیر آن بر قربانیان تروریسم

ورود به بحث

- ۱- خواست تروریست‌ها از رسانه
  - ۲- خواست دولت‌ها از رسانه
  - ۳- خواست رسانه از پوشش حوادث تروریستی
  - ۴- عوامل مهم برای رسانه در حوادث تروریستی
  - ۵- ممانعت از اجرای اهداف رسانه‌های تروریست‌ها، جهت ارتقای توجه به قربانیان تروریسم
- واقع‌بینی
  - شفافیت
  - جداسازی
  - ضد تروریسم اینترنتی
- ۶- ایجاد یک مرکز علمی پیرامون جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات مربوط به قربانیان ترور
  - ۷- نتیجه‌گیری

بخش بیستم نحوه تأسیس و فعالیت سازمان مدافع حقوق قربانیان تروریسم

ورود به بحث

- ۱- مبنای حقوقی تشکیل و فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد بین‌المللی (NGOs)
- ۲- شرایط ماهوی اعطای مقام مشورتی در شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد
- ۳- آیین شکلی اعطای مقام مشورتی در شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد

۴- تعلیق یا سلب مقام مشورتی

۵- آثار کسب مقام مشورتی

۵-۱- مشورت با شورای اقتصادی و اجتماعی

۵-۲- سفر به دیگر کشورها و دیدار با سازمان‌های مشابه و مقامات کشوری

۵-۳- شرکت در جلسات بررسی ادواری جهانی (UPR)

۵-۴- طرح «کمک جوامع به یکدیگر» (ACT) و صندوق‌ها و کمک‌های بلاعوض

۵-۵- حضور سازمان در نشست‌های عادی شورای حقوق بشر و قرائت بیانیه‌های کتبی و شفاهی

- اخذ مجوز

- بیانیه‌های مکتوب

- بیانیه‌های شفاهی

- رویدادهای موازی

۶- بهینه کردن نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در توجیه افکار عمومی و تأثیر بر اقدامات دولت‌ها

۶-۱- تقویت کارایی سازمان‌های غیردولتی

۶-۲- رعایت بی‌طرفی سیاسی و اعتقادی

۶-۳- پذیرش دولت‌ها به عنوان شرکای بالقوه خود

۷- «شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد» در یک نگاه

۸- مرکز اطلاعات عمومی سازمان ملل متحد (DPI)

۹- مشارکت سازمان‌های غیردولتی در اجرای مقررات مربوط به رسیدگی قضایی داخلی و بین‌المللی

Victims of Terrorism in International Law

by

Morteza Ghahremani

www.didad.ir

S.D.I.L.

The SD Institute of Law
Research & Study

Tehran - 2017